

Hva er en mose?

INNLEDNING

I skogen finnes mange planter og dyr. I dag skal du lære om **mose** og **lav** som er to **arter** som vokser i skogen.

En **art** betyr en type plante, sopp eller en type dyr.

Ekorn er en dyre-**art** som lever i skogen.

Foto Gro W

Blåveis er en blomster-**art** som vokser i skogen.

Foto Gro W

***Hvilke arter i skogen kan du
navnet på?***

Det var en svensk naturforsker som het *Carl von Linnè* som ordnet og ryddet alle planter og vekster inn et system.

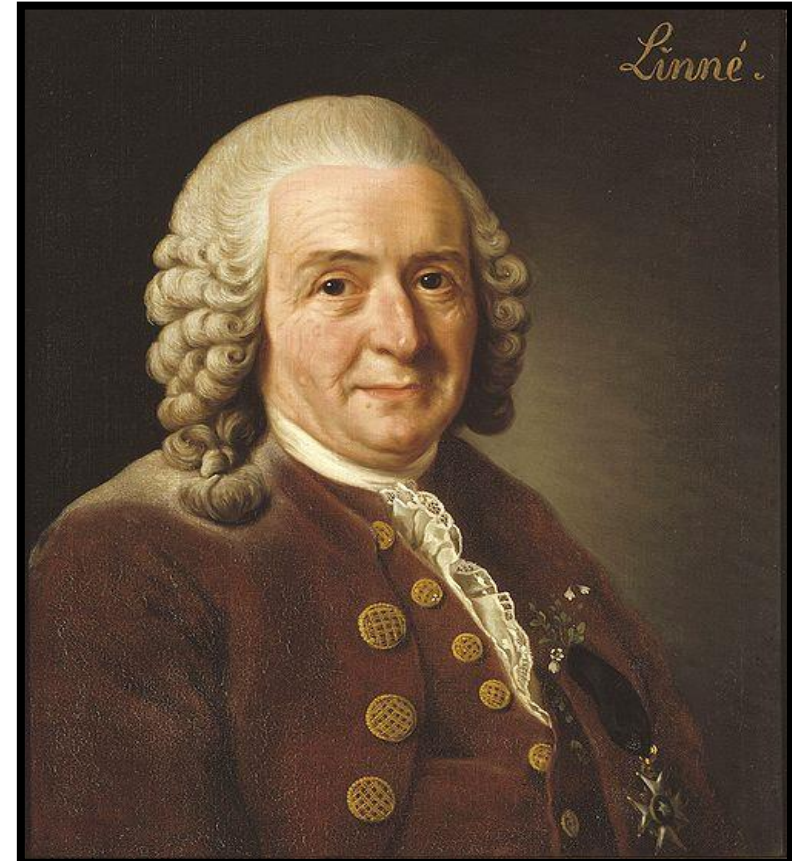
Han fant også på navnene vi i dag bruker på mange plantearter. Dette kalles et *vitenskapelige navn*.

Linnè ordnet det slik at *slektsnavnet* skulle være på gresk og stå først. *Artsnavnet* skulle være latinsk og stå etterpå.

Et eksempel er det vitenskapelige navnet *Elephas maximus*. Det betyr elefant. Da er *Elephas* **gresk** og *maximus* er **latinsk**.

Noen av disse navnene er så mye brukt at vi glemmer at de er et vitenskapelig navn. Slekten mus og bison er eksempler på slike navn.

Carl von Linné 1707-1778

wikipedia

MOSER

Det finnes ca. 1100 forskjellige moser i Norge

Bladmoser,

Fjær-mose

Sigd-mose

Torv-mose

Bjørne-mose

Etasje-mose

Levermose,

Tvare-mose

Bergmuslings-mose

Foto Gro W

LAV

Det finnes ca. 2000 forskjellige lav-typer i Norge

Trådlav,

Skjegg-lav

Stry-lav

Huldrestry

Busklav,

Kvitkrull

Islands-lav

Fingerbeger-lav

Ulve-lav

Bladlav,

Kvist-lav

Blære-lav

Skorpelav,

Kart-lav

Messing-lav

Foto Gro W

MOSE

Mose har du sikkert tråkket på mange ganger. Mose er noen av de myke plantene du går på når du går i skogen.

Foto Gro W

Torvmose

Det finnes mange forskjellige moser. Alle mosene har forskjellige navn.

Moser er for det meste små planter som vokser i skogbunnen. De er grønne og noen ganger rød.

Moser inneholder *klorofyll* og kan derfor lage seg mat bare de får vann og lys. Moser har derfor ikke røtter som suger opp *næring*. Hele planten suger opp vann.

Moser tåler lang tørke og de holder på vannet når det regner mye slik at ikke jorda renner bort. Når tørken kommer igjen holder mosen skogbunnene fuktig til nytt regnvann kommer.

Mosene formerer seg ved at alle deler av en moseplante kan vokse ut til en ny moseplante.

Foto Gro W

Foto Gro W

Hvis en hann-del og en hunn-del fra mosen befruktes, vokser det ut til en *sporofytt*.

Det ser det ut som en brun fyrstikk-sak på toppen av den grønne moseplanten. Øverst på sporofytten sitter en liten «kule», kapselen. I den er det masse små sporer som spres når kapselen er moden og sprekker. Sporene er som små biter av arten, som kan spire til en ny moseplante.

